

ชื่อหน่วยสหกรณ์ออมทรัพย์	7940
รับที่	411162
จันที	14.39(๙)
เดือน	ก.ย.

ที่ นบ ๐๐๑๐/ก ๑๔๖๒

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนนทบุรี
ถนนรัตนาธิเบศร์ นบ ๑๖๐๐

๓๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ความเห็นทางกฎหมายกรณีลำดับการหักเงินได้พึงประเมินของพนักงานเพื่อชำระหนี้

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ทุกแห่งในจังหวัดนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๘๐๖/๑๖๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ส่งสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๘๐๖/๑๖๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ เรื่อง ขอหารือความเห็นทางกฎหมายกรณีลำดับการหักเงินได้พึงประเมินของพนักงานเพื่อชำระหนี้ ให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัดเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนนทบุรีพิจารณาแล้ว จึงขอส่งสำเนาหนังสือขอหารือความเห็นทางกฎหมายกรณีลำดับการหักเงินได้พึงประเมินของพนักงานเพื่อชำระหนี้ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกាតั้งกล่าวข้างต้น มาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิเคราะห์ บุญรอดบุนนาค)

นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทน
สหกรณ์จังหวัดนนทบุรี

กรมคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
เลขที่รับ ๑๓๔๕๖
วันที่ ๒๗ ต.ค. ๒๕๖๘
เวลา ๑๗.๐๔ น.

ที่ นร ๐๙๐๖/๑๙๖๘/

สำนักงานคณะกรรมการคุณภาพฯ
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๗๐ กันยายน ๒๕๖๘

สำเนาแกนในและเบ็ดเตล็ดคุณภาพฯ
เลขที่รับ ๑๓๔๕๖
วันที่ ๒๗ ต.ค. ๒๕๖๘
เวลา ๑๗.๐๔ น.

เรื่อง ขอหารือความเห็นทางกฎหมายกรณีลำดับการหักเงินได้พึงประเมินของพนักงานเพื่อชำระหนี้

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ข้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการคุณภาพฯ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๖/ป ๘๗๕
ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการคุณภาพฯ เรื่อง การหักเงินเดือนหรือค่าจ้างของ พนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระหนี้ให้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและสหกรณ์

ตามที่บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับ การหักเงินเดือนหรือค่าจ้างของพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระหนี้ให้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาและสหกรณ์ และสำนักงานคณะกรรมการคุณภาพฯ ได้ออกให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา และบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บันทึกนี้ คณะกรรมการคุณภาพฯ (คณที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็น ประภูมตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการคุณภาพฯ ที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการคุณภาพฯ ได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขานุการคณารัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

คง ๗ ๗๖๘

(นางสาวจารุวรรณ เยหะรุกุล)
เลขานุการคณะกรรมการคุณภาพฯ

กองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม
ฝ่ายกฎหมายการศึกษาขั้นพื้นฐานและการกีฬา
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๑๐๖-๙ ต่อ ๑๕๒๓ (นายพลชัยวัฒนา)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๐ ๗๖๕๙
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

คดีหมายเลข
เลขที่รับ ๑๒๓
วันที่ - ๒๗ ต.ค. ๒๕๖๘
เวลา ๑๔.๐๔ น.

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การหักเงินเดือนหรือค่าจ้างของพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระหนี้
ให้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและสหกรณ์

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (บมจ. ทีโอที) ได้มีหนังสือ เลขที่ ทีโอที/๔๑๒ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ หารือปัญหาข้อกฎหมายมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้จัดตั้งกองทุนขึ้น เรียกว่า “กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” โดยเป็นหน่วยงานของรัฐ อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงครุส และมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็น ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่เข้าลักษณะต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ (๑) ถึง (๔) และโดยที่มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้ บุคคล คณะกรรมการ หรือนิติบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัชฎากร มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าว เพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ โดยให้นำส่วน กรรมสรรพากรภายใต้กำหนดระยะเวลานำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด ดังนั้น หาก บมจ. ทีโอที เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัชฎากรให้แก่ผู้กู้ยืมเงินกองทุนซึ่งเป็นพนักงานของ บมจ. ทีโอที เมื่อกองทุนมีหนังสือแจ้งให้ บมจ. ทีโอที หักเงินได้พึงประเมินดังกล่าว เพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนแก่กองทุน บมจ. ทีโอที ยอมมีหน้าที่ต้องดำเนินการหักเงินได้พึงประเมินดังกล่าวให้แก่กองทุน

สำหรับกรณีที่พนักงานของ บมจ. ทีโอที ซึ่งเป็นหนี้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาและเป็นหนี้กู้ยืมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วย โดยที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และสหกรณ์ออมทรัพย์ต่างได้แจ้งขอให้ บมจ. ทีโอที หักเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัชฎากร ของพนักงานเพื่อชำระหนี้ดังกล่าว จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาลำดับการหักเงิน เพื่อชำระหนี้ก่อนและหลังระหว่างหนี้ทั้งสองดังกล่าว เนื่องจากมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาฯ ได้บัญญัติว่า การหักเงินตามวรรคหนึ่ง ต้องหักให้กองทุนเป็นลำดับแรกตั้งแต่การหักภาษี ณ ที่จ่าย และการหักเงินเข้ากองทุนที่ผู้กู้ยืมเงิน ต้องจุกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำนาญข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ขณะเดียวกันกับที่ มาตรา ๔๒/๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติว่า การหักเงินตามวรรคหนึ่ง ต้องหักให้ สหกรณ์เป็นลำดับแรก ตั้งจากหนี้ภาษีอากรและการหักเงินเข้ากองทุนที่สมาชิกต้องจุกหัก

ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำรุงข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ซึ่งบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวได้กำหนดลำดับการหักหนี้ไว้ในท่านองเดียวกัน และต่างเป็นกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์เท่ากัน แต่ตามข้อ ๓๑ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ กำหนดว่า ห้ามมิให้นายจ้างหักค่าจ้างค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด เว้นแต่เป็นการหักเพื่อชำระเงินและหนี้สินตามที่กำหนดไว้ ซึ่งรวมถึงการชำระหนี้สินสหกรณ์ออมทรัพย์หรือสหกรณ์อื่นที่มีลักษณะเดียวกัน กับสหกรณ์ออมทรัพย์ นอกจากนี้ มาตรา ๕๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาฯ ได้บัญญัติให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมิน หักและไม่ได้นำส่งหรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินรับผิดชอบใช้เงินที่ต้องนำส่งในส่วนของผู้กู้ยืมตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ และต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราอัตร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินยังไม่ได้นำส่ง หรือตามจำนวนที่ยังขาดไป แล้วแต่กรณี ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการของบมจ. ที่โอดี้ ในการหักเงินได้พึงประเมินของพนักงานตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัชฎากร ชำระหนี้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและหนี้กู้ยืมเงินสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นไปโดยถูกต้อง ตามบัญญัติของกฎหมาย บมจ. ที่โอดี้ จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

(๑) การหักเงินของพนักงาน บมจ. ที่โอดี้ เพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์ ถือเป็นการหักเงินตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือไม่ หากเป็นการหักเงินตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานมีผลทำให้ลำดับการหักเงินเพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นลำดับก่อนหักเงินชำระหนี้ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

(๒) หากการหักเงินของพนักงาน บมจ. ที่โอดี้ เพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์ ไม่ถือเป็นการหักเงินตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ในการพิจารณาหักเงินของพนักงาน บมจ. ที่โอดี้ เพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษานั้น มีลำดับการหักเงินเพื่อชำระหนี้ทั้งสองดังกล่าวก่อนและหลังอย่างไร

(๓) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการของ บมจ. ที่โอดี้ ที่ต้องดำเนินการหักเงินของพนักงาน เพื่อชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของบริษัท ที่โอดี้ จำกัด (มหาชน) โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) ผู้แทนกระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) ผู้แทนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และผู้แทนบริษัท ที่โอดี้ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า กรณีตามข้อหารือนี้ มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการหักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและการหักเงินเดือนหรือค่าจ้างของลูกจ้างเพื่อชำระหนี้หรือภาระผูกพันอื่นที่มีต่อสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ว่า กรณีที่ลูกจ้างเป็นลูกหนี้ทั้งของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและเป็นลูกหนี้ของสหกรณ์ด้วยนั้น นายจ้างจะต้องดำเนินการหักเงินได้พึงประเมินหรือหักเงินเดือนหรือค่าจ้างอย่างไร ซึ่งประเด็นดังกล่าวมิใช่ประเด็นปัญหาในขั้นตอนการบังคับชำระหนี้กับลูกหนี้แต่อย่างใด จึงเห็นว่า กรณีตามข้อหารือมีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องพิจารณาเพียงประเด็นเดียวว่า กรณีที่นายจ้างได้รับแจ้ง

จากสหกรณ์เพื่อให้หักเงินเดือนหรือค่าจ้างหรือเงินอื่นใดของพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระหนี้ หรือภาระผูกพันอื่นที่มีต่อสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และได้รับแจ้งจากกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาเพื่อหักเงินได้เพิ่งประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างรายเดียวกับ นำส่งกรมสรรพากรเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแจ้งให้ทราบ ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นายจ้างจะดำเนินการหักเงินเดือนหรือค่าจ้าง ของลูกจ้างที่เป็นลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและลูกหนี้สหกรณ์อย่างไร

ในการพิจารณาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๔) เห็นว่า มาตรา ๕๒/๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลำดับในการหักเงินเดือน หรือค่าจ้างของลูกจ้างเพื่อชำระหนี้หรือภาระผูกพันให้แก่สหกรณ์ไว้ว่า ใน การหักเงินดังกล่าว ต้องหักให้สหกรณ์เป็นลำดับแรก ถัดจากหนี้ภาษีอากรและการหักเงินเข้ากองทุนที่สมาชิกต้องถูกหัก ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำรุงข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

ในทำนองเดียวกัน บทบัญญัติมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงิน ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลำดับในการหักเงินได้เพิ่งประเมิน ของลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไว้ว่า ใน การหักเงินดังกล่าวต้องหักให้

มาตรา ๕๒/๑ เมื่อสมาชิกได้ทำความยินยอมเป็นหนังสือไว้กับสหกรณ์ ให้ผู้บังคับบัญชา ในหน่วยงานของรัฐ หรือนายจ้างในสถานประกอบการ หรือหน่วยงานอื่นใดที่สมาชิกปฏิบัติหน้าที่อยู่หักเงินเดือน หรือค่าจ้าง หรือเงินอื่นใด ที่ถึงกำหนดจ่ายแก่สมาชิกนั้น เพื่อชำระหนี้หรือภาระผูกพันอื่นที่มีต่อสหกรณ์ ให้แก่สหกรณ์ตามจำนวนที่สหกรณ์แจ้งไป จนกว่าหนี้หรือภาระผูกพันนั้นจะระงับสิ้นไป ให้หน่วยงานนั้นหักเงิน ดังกล่าวและส่งเงินที่หักไว้นั้นให้แก่สหกรณ์โดยพลัน

การแสดงเจตนาอันยินยอมตามวาระหนึ่งมิอาจจะถือคืนได้ เว้นแต่สหกรณ์ให้ความยินยอม

การหักเงินตามวาระหนึ่ง ต้องหักให้สหกรณ์เป็นลำดับแรก ถัดจากหนี้ภาษีอากรและการหักเงิน เข้ากองทุนที่สมาชิกต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำรุงข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

มาตรา ๕๑ ให้บุคคล คณะกรรมการบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมิน ตามมาตรา ๕๐ (๑) แห่งประมวลรัชฎากร มีหน้าที่หักเงินได้เพิ่งประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือ ลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินดังกล่าว เพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบโดยให้นำสิ่ง กรมสรรพากรภายในการกำหนดระยะเวลาสำรองภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ออกโดยกรมสรรพากรประกาศกำหนด

การหักเงินตามวาระหนึ่งต้องหักให้กองทุนเป็นลำดับแรกถัดจาก การหักภาษี ณ ที่จ่าย และ การหักเงินเข้ากองทุนที่ผู้กู้ยืมเงินได้เพิ่งประเมินหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำรุงข้าราชการ กฎหมายว่าด้วย กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

เมื่อกรมสรรพากรได้รับเงินจากผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินตามวาระหนึ่งแล้ว ให้นำส่งกองทุน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมสรรพากรกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ถ้าผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินตามวาระหนึ่งไม่ได้หักเงินได้เพิ่งประเมิน หักแล้วไม่ได้นำส่งหรือนำส่ง แต่ไม่ครบตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักแล้วนำส่งเกินกำหนดระยะเวลาตามวาระหนึ่ง ให้ผู้จ่ายเงินได้ เพิ่งประเมินรับผิดชอบให้เงินที่ต้องนำส่งในส่วนของผู้กู้ยืมเงินตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบและต้องจ่ายเงินเพิ่ม ในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินยังไม่ได้นำส่งหรือตามจำนวนที่ยังขาดไป แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดต้องนำส่งตามวาระหนึ่ง

ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินได้หักเงินได้เพิ่งประเมินของผู้กู้ยืมเงินไว้แล้ว ให้ถือว่าผู้กู้ยืมเงิน ได้ชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามจำนวนที่ได้หักไว้แล้ว

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นลำดับแรกต่อจากหักภาษี ณ ที่จ่ายและการหักเงินเข้ากองทุนที่ผู้กู้ยืมเงินต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำรุงข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมอย่างไร้ความโดยที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะของประเทศในด้านการศึกษา โดยที่มาของเงินและทรัพย์สินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ส่วนหนึ่งมาจากการเงินอุดหนุนที่ได้รับจากการรัฐบาลหรือเงินที่ได้รับจากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามมาตรา ๗๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะต้องดำเนินการบริหารจัดการกองทุนให้มีเงินและทรัพย์สินเพียงพอที่จะใช้หมุนเวียนในการให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียนหรือนักศึกษารายอื่นต่อไป ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จึงได้กำหนดกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้กู้ยืมชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนเมื่อสำเร็จการศึกษาไว้หลายประการ เช่น การกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องให้ความยินยอมในขณะทำสัญญา กู้ยืมเงินเพื่อให้ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑)^๔ แห่งประมวลรัชฎากร

“มาตรา ๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”

ให้กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี และมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระบบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

(๒) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักซึ่งมีความซัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

(๓) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ

(๔) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

มาตรา ๗ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับและโอนมาตามมาตรา ๕๖

(๒) เงินอุดหนุนที่ได้รับจากการรัฐบาลหรือเงินที่ได้รับจากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกองทุน

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน

(๕) ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๖) เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดนอกจาก (๑) ถึง (๕) ที่กองทุนได้รับ

มาตรา ๘๐ เงินได้พึงประเมินนั้นคือ เงินได้ประเภทตั้งต่อไปนี้ รวมตลอดถึงเงินค่าภาคีอกรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อ่อนออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดได

(๑) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จำกมูลค่าของการได้อู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ได ๆ ซึ่งสูงจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

หักเงินได้เพิ่งประเมินของผู้ถูกยึดเงินตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบเพื่อชำระเงินคืนให้การศึกษาคืนกองทุน การแจ้งสถานะการเป็นผู้ถูกยึดเงินต่อหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่ผู้ถูกยึดเงินทำงานด้วยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เริ่มปฏิบัติงาน และยินยอมให้หักเงินได้เพิ่งประเมินของผู้ถูกยึดเงินตามมาตรา ๔๒^๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อันเป็นการกำหนดมาตรการเพื่อรับการบริหารจัดการกองทุนเพื่อให้มีเงินเพียงพอเพื่อรับการจัดสรรให้แก่ผู้กู้ในอนาคต เพื่อให้เป็นไปตามแนวโน้มของรัฐ ในเรื่องการให้บุคคลได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค อันเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะที่มีความสำคัญประการหนึ่งของรัฐ

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติตามมาตรา ๔๗^๗ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งได้กำหนดเป็นบทบังคับให้บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัชฎากร มีหน้าที่หักเงินได้เพิ่งประเมินของผู้ถูกยึดเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมิน เพื่อชำระเงินคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ อีกทั้งได้กำหนดโดยทางปกครองสำหรับกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินไม่ได้หักเงินได้เพิ่งประเมิน หักและไม่ได้นำส่งหรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลาด้วย โดยผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินจะต้องรับผิดชอบใช้เงินที่ต้องนำส่งในส่วนของผู้ถูกยึดเงินตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบและต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ผู้จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินยังไม่ได้นำส่งหรือตามจำนวนที่ยังขาดไป แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถนำเงินคืนดังกล่าวกลับมาหมุนเวียนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนต่อไป ในขณะที่การหักเงินเดือนหรือค่าจ้างของลูกจ้างเพื่อชำระหนี้ที่มีต่อสหกรณ์ตามมาตรา ๔๒/๑ วรรคหนึ่ง^๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ นั้น เป็นการดำเนินการที่อาศัยเพียงความยินยอมของลูกหนี้ซึ่งเป็นสมាជิកของสหกรณ์ที่เป็นคณะบุคคลซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ เพื่อร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์และสมาชิกของสหกรณ์เท่านั้น ดังนั้น จึงมีความเห็นว่า แม้มาตรา ๔๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จะได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลำดับการหักเงินได้เพิ่งประเมินของลูกจ้างเพื่อชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาไว้ในลักษณะทำนองเดียวกับมาตรา ๔๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ก็ตาม แต่เมื่อมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้บัญญัติ

มาตรา ๔๒ ผู้ถูกยึดเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาถูกยึดเงินโดยเคร่งครัด เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน ผู้ถูกยึดเงินมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความยินยอมในขณะที่ดำเนินการให้กู้ยืมเงิน เพื่อให้ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินได้เพิ่งประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัชฎากร หักเงินได้เพิ่งประเมินของตนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบเพื่อชำระเงินคืนให้การศึกษาคืนกองทุน

(๒) แจ้งสถานะการเป็นผู้ถูกยึดเงินต่อหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่ตนทำงานด้วยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เริ่มปฏิบัติงาน และยินยอมให้หักเงินได้เพิ่งประเมินของตนเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๔๑

(๓) ยินยอมให้กองทุนเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่อยู่ในครอบครองของบุคคลอื่น รวมทั้งยินยอมให้กองทุนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการถูกยึดเงิน และการชำระเงินคืนกองทุน

๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ไว้ชัดแจ้งให้เป็นหน้าที่ของนายจ้างในการหักเงินได้เพียงประมุนของลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งหากนายจ้างไม่ได้ปฏิบัติตามที่กฏหมายกำหนดไว้ดังกล่าว ย่อมจะต้องรับผิดชอบใช้เงินและจ่ายเงินเพิ่มแก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๕๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนั้น การดำเนินการ หักเงินเดือนของลูกจ้างให้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จึงเป็นการดำเนินการตามหน้าที่ ที่กฏหมายกำหนดให้นายจ้างจัดตั้งกระทำการ หากไม่กระทำการ นายจ้างจะถูกลงโทษทางปกครอง โดยต้องชำระเงินเพิ่มตามที่กฏหมายกำหนด ขณะที่การหักเงินชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์เป็นเพียง การดำเนินการตามเจตนาแสดงความยินยอมของลูกจ้างเท่านั้น

โดยเหตุผลทางกฎหมายดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๔) จึงมี ความเห็นว่า ในกรณีการพิจารณาเพื่อดำเนินการหักเงินเดือนหรือค่าจ้างของพนักงานหรือลูกจ้างระหว่าง หนี้เงินกู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและหนี้สหกรณ์ที่เป็นการหักในลำดับเดียวกันนั้น นายจ้างหรือผู้จ่ายเงินได้เพียงประเมินตามมาตรา ๕๐ (๑)^{๑๐} แห่งประมวลรัชฎากร จึงมีหน้าที่ ปฏิบัติตามกฏหมายที่จะต้องหักเงินเดือนหรือค่าจ้างของพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืม คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาก่อนการหักชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์

(นางสาวจารุวรรณ เยงธรรมกุล)
เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๖๒

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น